

E06.08/3^η/27-01-12

Αρ. Πρωτ.: 138
Αθήνα, 02/04/2025

ΠΡΟΣ: Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ.Κ.Πιερρακάκη

Κοιν: (σύμφωνα με τον πίνακα αποδεκτών)

ΘΕΜΑ: «ΠΟΣΓΚΑμ.ε.Α: Ζητείται η αποφασιστική συνεισφορά του Υπουργείου Οικονομικών στην υλοποίηση πολιτικών και μέτρων στήριξης για τα άτομα στο φάσμα της διαταραχής αυτισμού και συναφείς αναπηρίες»

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΣΓΚΑμ.ε.Α), ιδρυτικό και ενεργό μέλος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με αναπηρία (ΕΣΑμ.ε.Α), αποτελεί το δευτεροβάθμιο όργανο του αναπηρικού κινήματος, που εκπροσωπεί τα άτομα με νοητική αναπηρία, αυτισμό, σύνδρομο Down, εγκεφαλική παράλυση, βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, και τις οικογένειές τους, μέσω των Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων τους στην ελληνική επικράτεια, και έχει ως αποστολή της την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων τους.

Επί τη ευκαιρία της ανάληψης των νέων σας καθηκόντων ως Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, η ΠΟΣΓΚΑμ.ε.Α καταρχάς σας εκφράζει τα ειλικρινή της συγχαρητήρια και σας εύχεται κάθε επιτυχία στο ομολογουμένως δύσκολο και συγχρόνως κρίσιμο για το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας χαρτοφυλάκιο της εθνικής οικονομίας που αναλάβατε να φέρετε εις πέρας.

Με την πεποίθηση ότι θα προχωρήσετε στα νέα σας καθήκοντα, με τον ίδιο ζήλο, αποφασιστικότητα και αφοσίωση που έχετε μέχρι σήμερα επιδειξει σε ιδιαίτερα νευραλγικούς τομείς, η Ομοσπονδία μας, με αφορμή τη φετινή Παγκόσμια Ημέρα Ευαισθητοποίησης για τον Αυτισμό, **σας απευθύνει την παρούσα επιστολή, έχοντας σαφή συναίσθηση της καίριας σημασίας του Υπουργείου ευθύνης σας στην επίλυση των πολυάριθμων προβλημάτων** και παραβιάσεων δικαιωμάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα στο φάσμα της διαταραχής αυτισμού.

Είναι σαφές ότι η **υλοποίηση των προθέσεων, σχεδιασμών και της συντριπτικής πλειοψηφίας των προωθούμενων πολιτικών από τα κατά περίπτωση (συν)αρμόδια Υπουργεία στην κατεύθυνση της διασφάλισης του δικαιώματος των ατόμων με αυτισμό να διάγουν τον βίο τους με αξιοπρέπεια** και ισότιμες ευκαιρίες με τον υπόλοιπο πληθυσμό, καθώς και των διακηρύξεων, στοχοθετήσεων και δηλώσεων αगाστής θεσμικής βούλησης, διάχυτης ευμένειας και αλληλεγγύης για τα άτομα στο φάσμα της διαταραχής, που αναμένεται να πληθύνουν ιδιαίτερα σήμερα, **εξαρτάται άμεσα από τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους και τα δημοσιονομικά περιθώρια.**

Περιθώρια, των οποίων η στενότητα αποτέλεσε μεν διαχρονικά τροχοπέδη στην υλοποίηση παρεμβάσεων προς όφελος των ατόμων με αυτισμό, και όχι μόνο, πλην όμως, στη σημερινή συγκυρία, με τη βελτίωση των δημοσιονομικών δεικτών, σύμφωνα πάντοτε με τις ενίοτε κυβερνητικές δηλώσεις, δεν μπορεί πλέον να αποτελεί άλλοθι για τη μη προτεραιοποίηση κρίσιμων ζητημάτων που άπτονται της αξιοπρέπειας και της ισότιμης μεταχείρισης αυτής της ευάλωτης πληθυσμιακής ομάδας.

Λαμβάνοντας υπόψη τη **σημασία της οικονομικής στήριξης για την προώθηση και την επιτυχή εφαρμογή πολιτικών και μέτρων ενίσχυσης της ποιότητας ζωής των ατόμων με αυτισμό** και των οικογενειών τους, σας καλούμε στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς σας, να ενσκήψετε με ουσιαστικό ενδιαφέρον στο ζήτημα αυτό, συμπεριλαμβάνοντας στις προτεραιότητες του Υπουργείου ευθύνης σας και την **εξέταση των δυνατοτήτων ενίσχυσης των πόρων που διατίθενται** σε αυτή την κατεύθυνση.

Ειδικότερα, αναμένουμε την ανακίνηση ζητημάτων που έχουν τεθεί σε όλες τις προηγούμενες ηγεσίες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, καθώς και σε συναρμόδια Υπουργεία και φορείς, και πρόσθετες πρωτοβουλίες από το Υπουργείο ευθύνης σας για:

- την **εξέταση ειδικών ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής αύξησης των προνοιακών επιδομάτων**, προκειμένου να υποστηριχθούν ουσιαστικά στις συνθήκες διαβίωσής τους τα άτομα με αυτισμό και άλλες βαριές αναπηρίες, που εκ των πραγμάτων αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού λόγω της αναπηρίας, και να προστατευτούν από τις συνέπειες των διαδοχικών κρίσεων, των παρατεταμένων υφειακών περιόδων, και των πληθωριστικών πιέσεων της τελευταίας τριετίας, που πλήττουν δυσανάλογα τους πληθυσμούς αυξημένης ευαλωτότητας,
- την **κατάργηση του παράλογου ρυθμιστικού πλαισίου που καταλήγει σε διακοπή του επιδόματος οικονομικής ενίσχυσης (προνοιακού επιδόματος)** των ανασφάλιστων ή έμμεσα ασφαλισμένων ατόμων με **βαριά αναπηρία, στην περίπτωση που τους χορηγηθεί σύνταξη των θανόντων γονέων** τους, όταν το ύψος της τελευταίας υπερβαίνει εκείνο του επιδόματος, ακολουθώντας το θετικό παράδειγμα και τη συλλογιστική της αποσύνδεσης του επιδόματος βαριάς νοητικής αναπηρίας από τις συντάξεις των θανόντων γονέων, το 2023 (σχετική υπ' αριθμ. πρωτ.: 08/16.01.2025 επιστολή που εστάλη στην προηγούμενη πολιτική ηγεσία του Υπουργείου στο <https://tinyurl.com/5e6xc2te>),
- την **κατάργηση των περιορισμών συννοσηρότητας σε άτομα με αυτισμό** που έχουν αδόκιμα εισαχθεί με το άρθρο 16 του ν.1798/1988 (εφόσον αυτός συνοδεύεται από επιληπτικές κρίσεις ή νοητική αναπηρία ή οργανικό ψυχοσύνδρομο), ως προϋπόθεσης για την πρόσβαση των δικαιούχων στην απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης και τα τέλη κυκλοφορίας. Λογίζεται ως εξαιρετικά άδικο το γεγονός ότι, παρά τις επανειλημμένες διαβεβαιώσεις για την επίλυση του ζητήματος, μερίδα ατόμων με αυτισμό εξακολουθεί σήμερα να αντιμετωπίζεται δυσμενέστερα έναντι περιπτώσεων με συγκρίσιμες ανάγκες και χαρακτηριστικά, όταν στερείται της πρόσβασης σε διευκολύνσεις κινητικότητας, εξαιτίας παρωχημένων νομοθετικών ρυθμίσεων που προαπαιτούν συνυπάρχουσες αναπηρίες για τον σκοπό αυτό.
- την **εκπόνηση μελέτης και την εξάντληση κάθε δημοσιονομικού περιθωρίου για την επαρκή ενίσχυση του δημόσιου συστήματος υγείας** (σε επίπεδο υποδομών, θεσμικά διασφαλισμένων διαδικασιών, εξειδικευμένου προσωπικού) για την παροχή προς τα άτομα με αυτισμό και άλλες βαριές αναπηρίες, προσιτής και κατάλληλης υγειονομικής περίθαλψης και υπηρεσιών υγείας που είναι αναγκαίες με γνώμονα την αναπηρία τους, και σχεδιασμένες με σκοπό να ελαχιστοποιούν τις συνέπειές της και να αποτρέπουν περαιτέρω αναπηρίες (όπως επιτάσσει και το άρθρο 25 της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες - ν. 4074/2012), με **άμεσες προτεραιότητες** στους τομείς:
  - της ενδυνάμωσης της νοσοκομειακής φροντίδας για τα άτομα με αυτισμό και άλλες βαριές αναπηρίες, με μέτρα που εγγυώνται την επαρκή, ασφαλή και κατάλληλη αντιμετώπισή τους όταν χρειάζονται νοσηλευτική φροντίδα και αποκατάσταση και της δημιουργίας 1-2 κλινών σε κάθε κλινική δημόσιου νοσοκομείου, αλλά και 1 τουλάχιστον κλινής σε κάθε Μ.Ε.Θ. ή Μ.Α.Φ., για την εξειδικευμένη εξυπηρέτηση των ατόμων με αυτισμό και άλλες βαριές αναπηρίες και την πρόσβασή τους σε κατάλληλες για τις ανάγκες τους υπηρεσίες δημόσιας υγείας/αποκατάστασης,
  - της ανάπτυξης και εφαρμογής σχεδίου για τη λειτουργία σε όλα τα δημόσια Γενικά Νοσοκομεία της χώρας Οδοντιατρικών Μονάδων, στελεχωμένων με εξειδικευμένο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό στην οδοντιατρική περίθαλψη των ατόμων με αυτισμό και άλλες βαριές αναπηρίες, υπό γενική ή περιοχική αναισθησία ή μέρη, ούτως ώστε τα άτομα αυτά να λαμβάνουν εξειδικευμένη οδοντιατρική φροντίδα πλησίον του τόπου διαμονής τους.
- την υιοθέτηση **συγκεκριμένου και σαφούς σχεδίου σταδιακής αύξησης των πόρων** που διατίθενται στον **νευραλγικό τομέα της εκπαίδευσης**, που ασκεί καθοριστικό αντίκτυπο στην αυτονομία, την ανεξαρτησία και τη δυνατότητα των ατόμων με αυτισμό, και όχι μόνο, να ζήσουν μια ζωή με αξιοπρέπεια και αυτοκαθορισμό, για:
  - την υποστήριξη της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και την κάλυψη των εκ των προτέρων γνωστών αναγκών των μαθητών/τριών με αυτισμό και κάθε μορφής αναπηρία, που φοιτούν στα γενικά και στα ειδικά εκπαιδευτικά πλαίσια, όπως και για την **σταδιακή και ομαλή μετάβαση από τη διαχωρισμένη/ειδική στην συμπεριληπτική εκπαίδευση,**

- την **απαρεμπόδιση και καθολική ένταξη** των μαθητών/τριών με αυτισμό και κάθε μορφής αναπηρία στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας, α' β' γ' βήθια εκπαίδευση, σε κάθε τομή και πεδίο (οργάνωση, πόροι, επάρκεια και καταλληλότητα σχολικών υποδομών, ανθρώπινο δυναμικό, μεταφορές, προγράμματα και μέθοδοι διδασκαλίας, εκπαιδευτικό και εποπτικό υλικό, εκπαιδευτικές μεταβάσεις, διασύνδεση ειδικοτήτων με τις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας κ.λπ).
- τη διασφάλιση της επάρκειας ή/και της συνέχισης ή/και της ενίσχυσης της χρηματοδότησης, κατά περίπτωση, για την **δέσμη των απαραίτητων υποστηρικτικών πολιτικών** στην κατεύθυνση της **κοινωνικής συμπερίληψης και της επαγγελματικής ένταξης των ατόμων με αυτισμό** και άλλες βαριές αναπηρίες (εφαρμογή των πιλοτικών προγραμμάτων που έχουν ήδη θεσμοθετηθεί, λ.χ. **πιλοτικό πρόγραμμα για την υποστηριζόμενη απασχόληση ατόμων στο φάσμα του αυτισμού, παρέμβασης στην πρώιμη παιδική ηλικία**, διασφάλιση της μετάβασης στην εφαρμογή, σε όλη την επικράτεια, των προγραμμάτων που βρίσκονται σε εξέλιξη λ.χ. **προσωπικού βοηθού** για άτομα με αναπηρία, αδιάλειπτη συνέχιση των προγραμμάτων δημιουργικής απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία κ.ά.).
- την **υποστήριξη, με επαρκείς πόρους, των συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αυτισμό** και άλλες βαριές αναπηρίες που παραμένουν **διαχωρισμένα από την κοινωνία, έγκλειστα σε ιδρύματα, σε επισφαλείς συνθήκες**, με μεγάλες ελλείψεις σε προσωπικό, και ανεπάρκειες στην υποστήριξη και τη φροντίδα τους, για την **αποτροπή της περαιτέρω υποβάθμισης του επιπέδου διαβίωσής τους πριν από την ολοκλήρωση της πολυπόθητης αποϊδρυματοποίησης**, που χρόνια ευαγγελίζεται η ελληνική πολιτεία, χωρίς ωστόσο εμφανή αποτελέσματα.
- τη **στήριξη του πλέγματος και της βιωσιμότητας των κοινωνικών υπηρεσιών** από τις οποίες ωφελούνται άτομα με αυτισμό και άλλες βαριές αναπηρίες στην κοινότητα (μέσω των Σ.Υ.Δ., Κέντρων Ημέρας, ΚΔΑΠ ΑμεΑ, Κ.Δ.-Η.Φ. και λοιπών δομών ενταξιακού χαρακτήρα), περιλαμβανομένης στην ίδια κατεύθυνση της **επαναδιαπραγμάτευσης του ύψους των δικαιούμενων νοσηλίων – τροφείων των ωφελούμενων, των αποζημιώσεων, των αξιών τοποθέτησης** κ.τ.ό, όπως αντιστοιχούν στις υπηρεσίες του κατά περίπτωση πλαισίου ένταξης ή/και στη **βαρύτητα της αναπηρίας και το ηλικιακό εύρος των εξυπηρετούμενων ατόμων**, η στάθμη των οποίων συμπαρασύρει ανάλογα τις απαιτήσεις της παροχής των κοινωνικών υπηρεσιών.
- την επανεξέταση του ζητήματος για τη δυνατότητα **μη αποστέρησης** από τυχόν **δικαίωμά τους σε οικονομική ενίσχυση λόγω αναπηρίας** που καταβάλλεται από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α. των **ατόμων με αυτισμό και άλλες βαριές αναπηρίες που λαμβάνουν κοινωνικές υπηρεσίες από Οικοτροφεία**, προκειμένου να διαβιούν σε αυτά με ασφάλεια, και στο κοινωνικό περιβάλλον όσο το δυνατόν πιο αυτόνομα και ενεργά, καθώς **και εκείνων που ελλείπει** επαρκών Σ.Υ.Δ., κρατικών δομών υποστήριξης ή/και ξενώνων φιλοξενίας, **αναγκάζονται να προσφύγουν στη λύση της φιλοξενίας τους σε ιδιωτικές ψυχιατρικές κλινικές**.

Κύριε Υπουργέ,

Στον μακρύ – και μόνο ενδεικτικό από τα ανωτέρω - κατάλογο των παραβιάσεων δικαιωμάτων και των προβλημάτων που ταλανίζουν τα παιδιά μας, με αυτισμό, και τις οικογένειές μας, σήμερα, 2 Απριλίου 2025, η ΠΟΣΓΚΑμεΑ και εμείς, οι γονείς και κηδεμόνες των ατόμων με νοητική αναπηρία, αυτισμό, σύνδρομο Down, εγκεφαλική παράλυση, βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, ασφαλώς και υποδεχόμαστε ευπρόσδεκτα την φετινή Παγκόσμια Ημέρα Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης για τον Αυτισμό.

Όχι, όμως, καταναλώνοντας ασμένως αόριστες δηλώσεις υποστήριξης, που ούτε κατασιγάζουν την αμφιθυμία, ούτε αποτελούν αξίωσή μας, αλλά ζητώντας ουσιαστικές πρωτοβουλίες και δράσεις.

Με εμπεδωμένο το γεγονός πως όποιες **αναγκαιότητες έχουν υπόσταση σήμερα** για τα άτομα με αυτισμό, **θα υφίστανται αναμφίβολα και από την αυριανή ημέρα**, απευθυνόμαστε σε εσάς, ζητώντας την επίδειξη έμπρακτης βούλησης για την αντιμετώπιση της σωρείας των προβλημάτων που διατηρούνται απαράλλακτα στο προσκήνιο για τα άτομα που βρίσκονται στο φάσμα της διαταραχής, ως αξιόπιστο και αποφασιστικό βήμα στον ορίζοντα της ισότιμης μεταχείρισης και της κοινωνικής τους συμπερίληψης.

Κατανοούμε πως όποια πρωτοβουλία σχετική με τα θέματα που θίξαμε στο παρόν, οφείλει να εντάσσεται σε ένα ρεαλιστικό δημοσιονομικό πλαίσιο.

Ωστόσο, η στήριξη των ατόμων με αυτισμό και άλλες βαριές αναπηρίες δεν απαιτεί πάντοτε υπέρογκες δαπάνες, αλλά στοχευμένη και αποδοτική αξιοποίηση πόρων, η δε «επένδυση» σε υπηρεσίες, όπως η έγκαιρη παρέμβαση, η οικογενειακή στήριξη, η υψηλής ποιότητας παρέμβαση στην πρώιμη παιδική ηλικία, αναμένεται μακροπρόθεσμα να αναδείξει τον θετικό κοινωνικό και οικονομικό της αντίκτυπο, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο περαιτέρω, σε βάθος χρόνου, και στην εξοικονόμηση δημόσιας χρηματοδότησης.

Προσδοκώντας ότι οι επισημάνσεις και οι προτροπές μας, θα τύχουν της δέουσας προσοχής και ανταπόκρισής σας, ευελπιστούμε ότι η σημερινή ημέρα δεν θα είναι απλώς μία ακόμη συμβολική αναφορά στον αυτισμό, αλλά ένα σημείο αφετηρίας για πραγματικές αλλαγές που θα κάνουν τη διαφορά στη ζωή των ατόμων στο φάσμα της διαταραχής και των οικογενειών τους.

Με εκτίμηση,
Για την ΠΟΣΓΚΑμεΑ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

Πίνακας αποδεκτών:

- Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κ.Σ.Ζαχαράκη
- Υπουργός Υγείας, κ.Σ.Α.Γεωργιάδης
- Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ.Ν.Κεραμέως
- Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κ.Δ.Μιχαηλίδου
- Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ.Ν.Παπαθανάσης
- Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ.Αθ.Πετραλιάς
- Γενικός Γραμματέας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, κ. Πρ.Πύρρος
- Γενικός Γραμματέας Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής, κ. Κ.Γλούμης – Ατσαλάκης
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ)
- Πρωτοβάθμια σωματεία – μέλη ΠΟΣΓΚΑμεΑ